

20
yıl

Anadolu İZLENİMLERİ

Türk Tarımının Dergisi

Yıl: 20 Sayı: 207 - Temmuz 2026

Fiyatı: 300 TL

Tarımın Geleceğine Güçlü Finansman

İşimiz Ziraat Gücümüz Ziraat

5. TARIM EKOSİSTEMİ BULUŞMASI
3 TEMMUZ 2026

Ziraat Bankası

15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü Kutlu Olsun.

**KONYA
DSYB**

DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

15 TEMMUZ

Demokrasi ve Milli Birlik Günü kutlu olsun.

Bütün şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi saygı ve minnetle ile anıyoruz.

Çağrı Merkezi ALO BİRLİK

444 35 49

www.konyadsyb.org.tr

Edip Yıldız
Yönetim Kurulu Başkanı

15 Temmuz

Demokrasi ve Milli Birlik Günü

Milletimizin birlik ve beraberlik ruhuyla yazdığı
15 Temmuz destanını her daim hatırlayacağız.
Şehitlerimize rahmet, gazilerimize minnetle anıyoruz.

ALİ DERMENCİ

Yönetim Kurulu Başkanı

**KIRKLARELİ İLİ
DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ
BİRLİĞİ**

www.kirklarelibirlik.com

**İmtiyaz Sahibi
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**

Genel Yayın Yönetmeni
Muhammet OLUKLU

Hukuk Danışmanları
Av. Mustafa Ufuk GÜMÜŞ
Av. Faruk DURAN

Haber Merkezi
Feyzanur KAYA

Muhasebe
Adem SABAN

Mizanpaj
Mehmet SARIGÜL

Yazarlar
Doç. Dr. Hakan KEÇECİ

Dr. Ali AYAR
Mehmet TAŞAN
Nevzat DEMİRKOL

Emin VAROL
Assiye YILDIRIM

Temsilcilikler
Marmara Temsilcisi
Ali BAYRAM

İzmir Temsilcisi
Muzaffer AĞAR

Banka Hesap Numaraları
Türkiye İş Bankası - Ankara Şubesi
TR7700 0640 0000 1420 0594 8485

Ziraat Bankası - Heykel Şubesi
TR8900 0100 1233 4765 6716 5002

Posta Çeki
Muhammet OLUKLU - 5758587

Yönetim Yeri
Konur Sokak No: 31/6 Bakanlıklar/ANKARA
Tel: 0 312 418 84 66 • Faks: 0 312 418 84 69
www.anadoluizlenimleri.com
info@anadoluizlenimleri.com

Baskı

Mim İç Dış Mekan Baskı Sistemleri
Reklam Matbaacılık Tic. Ltd. Şti.

Zübeyde Hanım Mahallesi, Sebzebahçeleri Cad.
No:103/8 Altındağ/ANKARA

Dergide yayınlanan yazılardaki görüş ve düşünceler yazarına/yazarların düşüncelerini kapsamaktadır. Reklamların sorumluluğu reklam veren firmaya ait olup, dergimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Bu dergide bazı içerikler Freepik.com varlıklar kullanılarak tasarlanmıştır.

Anadolu İzlenimleri Dergisi Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Ahmet ÇOLAK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Sonay SÖZÜDOĞRU

Ankara Üniv. Ziraat Fakültesi Toprak Bitkileri ve Bitki Besleme Bölümü

Prof. Dr. Hakan ULUKAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü

Doç. Dr. Özer ELİBÜYÜK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü

Prof. Dr. Gürsel DELLAL

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Prof. Dr. Fatih CEDDEN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Yard. Doç. Dr. Süleyman BEKCAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Su Ürünleri Mühendisliği Bölümü

Prof. Dr. Ali İhsan ACAR

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ramazan ÖZTÜRK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Yard. Doç. Dr. Ufuk TÜRKER

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Zir. Yük. Müh. Esin ÖZKAN

Ankara Ziraat Tarım ve Teknolojileri Yatırımları A.Ş.

ÇORUM DSYB

15 TEMMUZ

Demokrasi ve Milli Birlik Günümüz

kutlu olsun...

Yılmaz KAYA

Yönetim Kurulu Başkanı

8 Tarımın Geleceğine Güçlü Finansman

12 Hayvancılığın Tek Sorunu Çoban Mı?

Bereket Geldi, Dengeler Değişti! 20

Tarımsal Arazilerde Çıkan Yangınlar Üretimi Nasıl Etkiliyor? 18

İlk Yudum, İlk Öğün, İlk Işık! 25

- 6 Tarımda Destek Paketi Ne Vaat Ediyor?
- 8 Tarımın Geleceğine Güçlü Finansman
- 12 Hayvancılığın Tek Sorunu Çoban Mı?
- 16 Hayvan Hastalıkları Küresel Gıda Güvenliğini Zorluyor!
- 17 Bir Köy Neden Boşalır? Bir Köy Nasıl Yeniden Canlanır?
- 18 Tarımsal Arazilerde Çıkan Yangınlar Üretimi Nasıl Etkiliyor?

- 20 Bereket Geldi, Dengeler Değişti!
- 23 Girdi Maliyetleri Üreticiyi Zorlamaya Devam Ediyor!
- 24 Hayvanların Kulak Küpeleri Neden Bu Kadar Önemli?
- 25 İlk Yudum, İlk Öğün, İlk Işık!
- 26 Market Rafındaki Ürünün Son Kullanma Tarihi Nasıl Belirleniyor?
- 27 Tarladan Rafa Karpuzun Ateşi Düştü mü?

15 TEMMUZ

DEMOKRASİ VE MİLLİ BİRLİK GÜNÜ

hakkta olsun

Bu vatan için canlarını feda eden şehitlerimize rahmet,
gazilerimize minnetler olsun.

Mehmet TARTAN

Karapınar

Süt Üreticileri Birliği Başkanı

Muhammet OLUKLU

Anadolu İzlenimleri Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni
muhammetoluklu@gmail.com

Tarımda Destek Paketi Ne Vaat Ediyor?

Ziraat Bankası'nın ev sahipliğinde düzenlenen 5. Tarım Ekosistemi Buluşması programını Anadolu İzlenimleri Medya adına takip ettik. Tarım sektörünün tüm paydaşlarını bir araya getiren bu buluşma, yalnızca yeni kredi paketlerinin açıklandığı bir organizasyon değil; aynı zamanda Türkiye'nin üretim vizyonuna ilişkin önemli mesajların verildiği bir platform oldu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yaptığı açıklamalarda özellikle gençler, kadın üreticiler ve hayvancılık sektörüne yönelik finansman desteklerinin genişletilmesi dikkat çekti. Tarımın sürdürülebilirliği açısından üreticinin uygun şartlarda finansmana erişebilmesi uzun yıllardır sektörün en önemli taleplerinden biri olarak öne çıkıyordu. Açıklanan yeni paketler, bu ihtiyaca cevap vermeyi amaçlıyor.

Kadın ve genç üreticilere yönelik kredi limitinin 3 milyon liradan 5 milyon liraya çıkarılması, yalnızca rakamsal bir artış olarak değerlendirilmemeli. Tarım nüfusunun yaşlandığı, gençlerin kırsaldan uzaklaştığı bir dönemde üretime yeni katılacak girişimcileri teşvik edecek her adım büyük önem taşıyor. Özellikle kadınların tarımsal üretimde daha etkin rol üstlenmesini sağlayacak finans-

man imkânlarının artırılması, kırsal kalkınma açısından da değerli bir gelişme niteliğinde.

Programda dikkat çeken bir diğer başlık ise yatırım kredilerinde sağlanan kolaylıklar oldu. İki yıl ana para ödemesiz, on yıla kadar vadeli ve özkaynak katkısı aranmaksızın sunulacak finansman modeli, yatırım yapmak isteyen üreticiler için önemli bir avantaj sağlayabilir. Tarım gibi uzun vadeli planlama gerektiren bir sektörde, üreticinin ilk yıllardaki mali yükünü hafifleten bu tür uygulamalar yatırım kararlarını doğrudan etkileyecek nitelikte.

Hayvancılık alanında açıklanan destekler de sektörün geleceği açısından umut verici mesajlar içeriyor. Süt hayvancılığı yatırımlarına 60 milyon liraya, besicilik yatırımlarına ise 40 milyon liraya kadar finansman sağlanacak olması, özellikle işletmelerini büyütme isteyen üreticiler için önemli bir fırsat sunuyor. Bunun yanında küçükbaş ve büyükbaş hayvancılıkta kredi limitlerinin artırılması da sektörün finansman kapasitesini güçlendirecek adımlar arasında yer alıyor.

Günümüz tarımının en önemli maliyet kalemlerinden biri olan

enerji konusunda da dikkat çekici bir yaklaşım ortaya konuldu. Çiftçilerin kendi elektriğini yenilenebilir enerji kaynaklarıyla üretmesini destekleyen ve 15 milyon liraya kadar, sekiz yıl vadeli kredi imkânı sunan yeni model, yalnızca enerji giderlerini azaltmayı değil, aynı zamanda tarımda sürdürülebilir üretim anlayışını da güçlendirmeyi hedefliyor.

Elbette açıklanan her destek paketinin gerçek başarısı, uygulamadaki erişilebilirliğiyle ölçülecektir. Kredilerin üreticiye hızlı ulaşması, bürokratik süreçlerin kolaylaştırılması ve yatırım yapan çiftçinin uzun vadede üretimini sürdürebilmesi büyük önem taşıyor. Finansman, tek başına bir hedef değil; üretimi artıran, kırsal canlı tutan ve gıda arz güvenliğini güçlendiren bir araç olmalıdır.

Bugün açıklanan destekler, doğru uygulanması halinde tarım ve hayvancılık sektörüne yeni bir ivme kazandırabilecek potansiyele sahip görünüyor. Türkiye'nin üretim gücünü artıracak her yatırım, yalnızca çiftçinin değil, sofralarımıza ulaşan her ürünün ve ülke ekonomisinin geleceğine yapılmış bir yatırım anlamına geliyor.

15 TEMMUZ

Demokrasi ve Milli Birlik Günü

Kutlu olsun..

Ahmet YILMAZ

Yönetim Kurulu Başkanı

UŞAK İLİ
DAMIZLIK SİĞİR YETİŞTİRİCİLERİ
BİRLİĞİ

Tarımın Geleceğine Güçlü Finansman

Ziraat Bankası 5. Tarım Ekosistemi Buluşması'nda açıklanan kredi paketleri, üreticilerin finansmana erişimini kolaylaştırırken, sürdürülebilir üretim, gıda güvenliği ve kırsal kalkınmaya yönelik yeni hedefleri de ortaya koydu.

Türkiye'de tarım ve hayvancılık sektörünü güçlendirmeye yönelik yeni finansman paketleri, İstanbul Haliç Kongre Merkezi'nde düzenlenen Ziraat Bankası 5. Tarım Ekosistemi Buluşmasında kamuoyuna duyuruldu. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı ve Ziraat Bankası Genel Müdürü Alpaslan Çakar'ın katıldığı programda, üreticilere yönelik kredi limitleri artırılırken, tarımın stratejik önemi yeniden vurgulandı.

Erdoğan: Kadın ve genç çiftçiye 5 milyon TL kredi

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, tarımda üretim kapasitesini

artıracak yeni finansman paketlerini açıklayarak özellikle gençler ve kadın çiftçilere yönelik desteklerin artırıldığını duyurdu.

Erdoğan, "Tarım noktasında kadın ve çiftçi kredi limitini 3 milyon liradan 5 milyon TL'ye çıkarıyoruz." dedi. Yatırım kredilerinde yeni kolaylıklar getirildiğini belirten Erdoğan, "2 yıl ana para ödemesiz, 10 yıla kadar vadeyle özkaynak katkısı aramadan, Kredi Garanti Fonu ile daha güçlü finansman sağlayacağız." ifadelerini kullandı.

Hayvancılık yatırımlarına ilişkin destekleri de açıklayan Erdoğan, "Süt hayvancılığı yatırımlarına 60 milyon liraya, besi yatırımlarına ise 40 mil-

yon liraya kadar destek sağlayacağız." dedi. Erdoğan ayrıca enerji maliyetlerini düşürmeye yönelik adımları da duyurdu: "Yenilenebilir enerjide çiftçilerin kendi elektriğini üretmesini teşvik ediyoruz." Bu kapsamda verilecek finansman desteğini açıklayan Erdoğan, "15 milyon TL'ye kadar, 8 yıl vadeli, yüksek sübvansiyonlu kredi imkânı sağlıyoruz." dedi.

Hayvancılıkta kredi limitlerinin artırıldığını belirten Erdoğan, "Küçükbaş hayvancılıkta kredi limitini 2 milyon liraya, büyükbaşta ise 3 milyon liraya yükseltiyoruz" ifadelerini kullandı.

İbrahim Yumaklı: "Tarım artık milli güvenlik meselesidir"

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, konuşmasında tarımın yalnızca ekonomik bir faaliyet olmadığını vurgulayarak sektöre ilişkin güçlü bir çerçeve çizdi. “Biz tarımı, yalnızca ekonomik bir faaliyet olarak görmedik. Milli güvenliğimiz ve bağımsızlığımız olarak gördük. Ve hepsinden önemlisi, bize emanet edilen rızkın teminatı olarak gördük.” dedi.

Yumaklı, üretim anlayışının değiştiğini belirterek şunları söyledi:

“Geçmişte tarım, çoğu zaman üretilsin diye desteklenirdi. Bugün ise doğru yerde, doğru ürün, doğru zamanda üretilsin anlayışıyla hareket ediyoruz. Çünkü bereket, sadece çok üretmek değildir. İhtiyacı doğru okumak, suyu doğru kullanmak ve çiftçinin emeğini korumaktır. İşte bu-

nun için üretim planlamasını hayata geçirdik. Bugün geldiğimiz noktada görüyoruz ki doğru karar vermişiz. Çünkü tarımda istikrar, tesadüfle değil, planlamayla sağlanır.”

Son 66 yılın en yağışlı dönemine dikkat çeken Yumaklı, üretim beklentisini şöyle açıkladı:

“Barajlarımız doldu, topraklarımız suya kavuştu. İnaniyoruz ki bu

rahmet, üreticilerimizin gayreti ve devletimizin de desteğiyle Cumhuriyet tarihimizin en yüksek bitkisel üretiminin oluşmasına vesile olacak. Beklediğimiz üretimin gerçekleşmesi halinde tüm zamanların en büyük rekoru olacak.”

Hayvancılıkta dönüşüme de değinen Yumaklı, gençlerin ve kadınların sektöre ilgisinin arttığını belirterek: “Bugün artık mesele, sadece daha fazla üretmek değildir. Üretimin sürdürülebilirliğini sağlamaktır. Tam da bu anlayışla Kırsalda Bereket Hayvancılığa Destek ve Kırsalda Bereket Küçükbaşa Destek projelerini başlattık. Bu projelerdeki hak sahiplerinin neredeyse yarısını kadınlar oluşturuyor. Büyük çoğunluğunu gençlerimiz oluşturuyor.” dedi.

Gıda güvenliğine ilişkin yeni uygulamayı da açıklayan Yumaklı, “1 Temmuz itibarıyla hayata geçirdiğimiz B-Reçete sistemiyle, bitki koruma ürünlerinde yeni bir dönemi başlattık. Hedefimiz belli, daha bilinçli kullanım, daha az pestisit, daha sağlıklı üretim ve daha güvenilir gıda.” ifadelerini kullandı.

Mehmet Şimşek: Tarıma 938 milyar liralık destek

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, tarım sektörüne yönelik kamu desteğinin büyüklüğüne dikkat çekti. Şimşek, “2026 yılında bütçeden finansman sübvansiyonu ve vergisel destekler dahil olmak üzere 938 milyar liralık bir kaynak söz konusu.” dedi. Tarımda faiz sübvansiyonuna vurgu yapan Şimşek, “Ziraat Bankamızın yüzde 40,5’ten verdiği krediyi biz çiftçimize yüzde 12 gibi bir maliyetle yansıtıyoruz.” ifadelerini kullandı.

Gıda enflasyonuna ilişkin değerlendirmede bulunan Şimşek, “Gıda enflasyonunu sadece para ve maliye politikasıyla çözemeyeceğimiz ortada. Kalıcı çözüm arz yönlü yani yapısal dönüşümden geçiyor.” dedi.

Bu yıl üretimde artış beklendiğini belirten Şimşek, “Bu sene gıda üretiminde önemli bir artış olacak ve inşallah bunun enflasyonun yavaşlamasına katkısı olacak.” dedi.

Ziraat Bankası: Tarım stratejik bir güvenlik alanı

Ziraat Bankası Genel Müdürü Alpaslan Çakar, tarımın küresel krizlerle birlikte stratejik önem kazandığını ifade etti. “Tarım milli güvenliğin, stratejik bağımsızlığın, toplumsal refahın ve güçlü devlet olmanın temel unsurlarından biridir.” dedi.

Bankanın sektördeki rolünü anlatan Çakar, “Bugün çiftçilerimize kul-

landırılan her 100 liralık tarım kredisinin 70 lirasını Ziraat Bankası sağlamaktadır.” ifadelerini kullandı. İklim değişikliğinin finans sektörünü de etkilediğini belirten Çakar, “İklim riski aynı zamanda kredi riskidir.” dedi.

Genç ve kadın çiftçilere yönelik desteklere de değinen Çakar, milyonlarca üreticiye ulaşıldığını ve tarımsal finansmanın genişlediğini ifade etti.

Tarım Ekosistemi Buluşması’nda yapılan açıklamalar, Türkiye’nin tarım politikalarında finansman, üretim planlaması, sürdürülebilirlik ve iklim uyumu ekseninde yeni bir döneme girdiğini ortaya koydu. Açıklanan kredi paketleri ve destek mekanizmaları, özellikle genç üreticiler, kadın çiftçiler ve hayvancılık sektörü için yeni bir ekonomik alan yaratırken, tarımın yalnızca ekonomik değil stratejik bir alan olarak konumlandığını bir kez daha gösterdi.

GELECEK TARIMSIZ, TARIM SİGORTASIZ OLMAZ!

Mobil uygulama için

tarsim.gov.tr
ALO TARSİM 172

TARSİM[®]
tarımın sigortasıyız

Hayvancılığın Tek Sorunu Çoban Mı?

Dr. Ali AYAR

Tarım ve Orman Uzmanı

Sosyal statü kaybı başta olmak üzere çok sayıda sorunun biriktiği hayvancılık sektörümüz ciddi bir darboğazdan geçmektedir.

Türk kültüründe hayvan yetiştiriciliği, yalnızca bir ekonomik faaliyet değil; toplumsal yapıyı, hukuku ve devlet geleneğini de şekillendiren en temel yaşam biçimi olmuştur. Türkiye’de küçükbaş ve büyükbaş hayvan yetiştiriciliği, kırsal ekonominin ve kırmızı et ile süt üretiminin temel taşı olsa da tarihsel süreçte en saygın konumlardan birinde yer alan bu faaliyet günümüzde modernleşme adı altındaki sosyo-ekonomik değişimler nedeniyle ciddi bir statü kaybı ve iş gücü kriziyle karşı karşıyadır. Sadece çoban ve bakıcı meselesi varmış ve o çözülmüş sorun kalmayacakmış gibi bir algı oluşturulsa da sektör, son yıllarda yapısal ve ekonomik sorunlar nedeniyle ciddi bir darboğazdan geçmektedir.

Tarihsel Süreçte Hayvancılığın Saygınlığı ve Dönüşümü

Orta Asya bozkırlarında ve Anadolu’nun köklü tarihinde hayvancılıkla uğraşanların toplumsal statüsü oldukça yüksekti: Orta Asya’da hanların, beylerin ve hakanların gücü, sahip oldukları sürülerin büyüklüğü ile ölçülürdü. Sürü yönetimi; doğayı, coğrafyayı ve hayvan psikolojisini bilmeyi gerektiren entelektüel bir askeri disiplin olarak görülürdü. Sürü sahipleri, toplumun en saygın ve hür

üyeleriydi. Selçuklu ve Osmanlı döneminde “Yörük” ve “Türkmen” boyları ile büyükbaş yetiştiricileri hayvansal ürün ihtiyacını karşılayan imtiyazlı bir sınıftı. Cumhuriyet’in ilk yıllarında da “Köylü milletin efendisidir” düsturuyla saygınlığı vurgulanmıştır.

Günümüzdeki Durum

Kırsaldan kente göç ve endüstriyel dönüşüm, hayvan yetiştiricilerinin ve çobanların/bakıcıların toplumsal algısını radikal biçimde değiştirerek toplumsal statülerinin aşınmasını ve yalnızlaşmayı getirmiştir. Gelişme, sanayileşme için “köylülük” ten kurtulmak gerekir kulisleri ve popüler kültürde hayvancılık, “eğitimsizlerin” veya “alternatifi kalmayanların” yaptığı bir iş olarak yanlış bir algıya kurban edilmesi yaklaşımları, mesleğin sosyal saygınlığını zedelemiştir. Kırsalda sürü ve çiftlik yönetimiyle uğraşan genç üreticiler, mesleğin getirdiği sosyal izolasyon ve “statü düşüklüğü” algısı nedeniyle evlenmekte ve sosyal çevre edinmekte büyük zorluklar yaşamaktadır. Bir üreticinin veya çobanın aylık geliri, kentteki birçok beyaz yakalı çalışandan çok daha yüksek olabildiği durumlarda dahi toplumsal hiyerarşide bu meslek hak ettiği ilgiyi, saygıyı görememektedir.

Artan ve Derinleşen Sorunlar

1. Çoban ve Hayvan Bakıcısı; Sektörün sürdürülebilirliğini tehdit eden en kritik unsurlardan biri, ailedeki fertlerin de bu işten uzaklaşması ile çalıştıracak çoban ve bakıcı bulunamamasıdır. Maaş yüksek seviyelere ulaşsa da yukarıda açıklanan sebeplerle yerli iş gücü bu mesleği tercih etmemektedir.

Sektör büyük oranda Orta Asya (Afganistan, Türkmenistan) menşeli göçmen işçilerle ayakta kalmaya çalışmaktadır. Ancak bu durum; yasal izin süreçleri, ani iş bırakmalar ve güvenlik bürokrasisi nedeniyle sürdürülebilir değildir. Sosyal statü algısı nedeniyle yabancı işçiler de geldikten sonra hızla sektörden uzaklaşmakta ve açığın istikrarlı biçimde giderilmesi mümkün olamamaktadır. Hali hazırda bu süreç, göçmen işçilerin Türkiye’ye gelebilmek için kullandıkları bir atlama taşına dönüşmektedir.

Çobanların ve bakıcıların SGK primlerinin karşılanmasında yaşanan zorluklar, mesleğin cazibesini tamamen yok etmektedir. SGK primleri devlet tarafından daha büyük ölçüde desteklenmelidir. Kırsal bölgedeki sosyal yaşam ve ekonomik gelir düzeyinin de en azından şehirdeki ortalama

ma standartlara ulaşması sağlanmalıdır.

2.Hazır Yem Bağımlılığı: Azalan mera alanları ve fahiş yem fiyatları yetiştiricinin belini bükmektedir. Tarih-te bağımsızlığın sembolü olan yetiştirici, bugün yem sanayisine bağımlı hale gelmiştir. Hazır yeme bağımlılığın artması, üreticinin kâr marjını tamamen eritmektedir. Nakliye, ilaç ve sağlık hizmetlerindeki artışlar da bu yükü katlamaktadır. İklim değişikliği ve kuraklık meraların verimini düşürmesi, yerleşim alanlarının genişlemesi, meraların çok miktarda ve hızla vasıf değiştirmesinin kolaylaşması da otlatma alanlarını kısıtlamaktadır. Yem bitkileri üretimi teşvik edilmeli, mera alanları koruma altına alınarak ıslah edilmelidir sözü “laf” olarak kalmaktan çıkmalıdır.

5.Destekleme Politikaları ve Gelir Güvencesi; AB, bütçesinin yaklaşık %30-40’ını doğrudan çiftçilere ayırır. Avrupalı çiftçi, ürün fiyatları düşse bile devletten aldığı ödemeler sayesinde zarar etmeyeceğini bilir ve üretimini güvenle sürdürür.

Türkiye’de Resmî Gazete ‘de yayımlanan modeller ile planlı üretime teşvik verilmektedir. Ancak yüksek yerel enflasyon ve Türk lirasının satın

alma gücü, sağlanan bu nakdi desteklerin tarladaki maliyet karşısında hızlıca erimesine yol açmaktadır. Üreticilere yönelik destek, hibe ve krediler daha yüksek miktarda, uygun şartlarda olmalıdır. Bu destekler, özellikle hayvancılıkta, öncelikle mevcut işletmelerin sürdürülebilirliğini ve büyümesinin sağlayacak planlama içinde yapılmalıdır.

6.Maliyet Dağılımı ve Enflasyon Baskısı; Türk çiftçisinin kullandığı ilaç, mazot ve yem gibi temel malzemelerin fiyatı doğrudan döviz kuruna bağlıdır. Girdilerde, vergi indirimi ya da muafiyeti de bulunmamaktadır. Uluslararası analizlere (örneğin Deutsche Welle verilerine) göre; maliyetleri karşılamakta zorlanan Türk çiftçisi yoğun şekilde banka kredilerine yönelmekte, AB’deki meslektaşlarına kıyasla çok daha hızlı borçlanmaktadır.

7.Örgütlenme ve Kooperatifçilik Farkı; AB ülkelerinde çiftçiler devasa kooperatiflerin ortağıdır. Girdileri ucuza alır, ürünü kendi markalarıyla doğrudan zincir marketlere satarlar.

Türkiye’de kooperatifler ve birlikler tam olarak idari ve mali açıdan kurumsallaşamadığı için çiftçi genelde “komisyoncu” ve “tüccar” ile baş başa kalır. Tarladan çıkan ürünün mar-

kette onlarca bazen yüzlerce katına satılmasının ana nedeni bu örgütsüz pazar yapısıdır.

Üreticiler, girdi temini ve ürün pazarlama alanlarında piyasanın acımasızlığına, insafına terk edilmiş durumdadırlar. Yetiştirici örgütlerinin her iki alanda da piyasada en az %20-30 oranında pazar payına sahip olacak yapılanma ve mali güce erişmesi sağlanmalıdır.

5.İthalat ile Regülasyon Çabası; İthalatla regülasyon yaklaşımının söylenenin aksine, üretimi azaltmakta ve piyasada fiyatlarının artışı tetiklediği görülmektedir. Hem mevcut hayvan sayımız hem de ithal ettiğimiz (damızlık ve kasaplık) hayvan sayısı artarken, kırmızı et üretimimiz azaldığı ve ithal ettiğimiz kırmızı et miktarı arttığını gösteren veriler açıklandı. Bu izahı zor bir durum. Zamanlaması ve uygulama şekli itibarıyla ithalat, piyasayı terbiye etmekten ziyade, üreticinin üretimden uzaklaştırılması sonucunu vermektedir. Tüketici fiyatlarına da pek etkisi olamadığı görülüyor.

Sonuç olarak; Hayvancılığın git-tikçe derinleşen yapısal sorunları, çoban ve bakıcı meselesini de içine alacak şekilde, bir bütün halinde ele alınıp çözüm üretilmelidir.

15 TEMMUZ

Demokrasi ve Milli Birlik Günü

huzurlu olsun...

Sırrı Öztürk

Adıyaman Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı

15 Temmuz

Demokrasi ve Milli Birlik Günü
Kutlu Olsun...

Şehitlerimizi rahmet, gazilerimizi minnetle anıyoruz.

Mehmet Nuri SAMANCI

Ağrı İli

Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı

Damızlık Koyun Keçi
Yetiştiricileri Birliği

Hayvan Hastalıkları

Küresel Gıda Güvenliğini Zorluyor!

Kuş gribi, şap hastalığı ve Afrika domuz vebası dünya genelinde üretimi ve ticareti olumsuz etkilerken, FAO erken uyarı sistemlerinin güçlendirilmesi çağrısında bulundu.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), dünya genelinde yayılmaya devam eden sınır aşan hayvan hastalıklarının yalnızca hayvancılık sektörünü değil, gıda güvenliğini, uluslararası ticareti ve küresel ekonomiyi de ciddi biçimde tehdit ettiğine dikkat çekti. Kuruluşun verilerine göre yalnızca kuş gribi nedeniyle bugüne kadar 633 milyondan fazla kanatlı hayvan kaybedildi.

Hayvan hastalıklarının küresel ölçekte etkisini artırdığına işaret eden FAO, yayımladığı değerlendirmede kuş gribi, Afrika domuz vebası, şap hastalığı ve küçükbaş geviş getiren hayvan vebasının (PPR) günümüzde hayvan sağlığını tehdit eden en önemli salgınlar arasında yer aldığını bildirdi. Açıklamada ayrıca Ebola, Nipah virüsü ve And Dağları hantavirüsü gibi hayvanlardan insanlara bulaşabilen zoonotik hastalıkların da yeni riskler oluşturduğu vurgulandı.

Kuş Gribi 633 Milyondan Fazla Kanatlı Hayvanın Kaybına Neden Oldu

FAO verilerine göre kuş gribi salgınları nedeniyle dünya genelinde 633 milyondan fazla kanatlı hayvan telef oldu. Salgının, yaklaşık 48 milyar dolarlık küresel kanatlı sektörünü doğrudan etkilediği belirtilirken, bunun yalnızca üreticileri değil, gıda tedarik zincirini ve tüketicileri de olumsuz etkilediği ifade edildi.

Afrika domuz vebasının bazı Asya ülkelerinde domuz varlığını yüzde 40'ın üzerinde azalttığına dikkat çekilen açıklamada, şap hastalığının ise dünya ekonomisine her yıl yaklaşık 11,3 milyar dolar maliyet oluşturduğu kaydedildi.

Bir Milyardan Fazla İnsan Hayvancılıktan Geçimini Sağlıyor

FAO, hayvancılık sektörünün dünya genelinde bir milyardan fazla insan için temel geçim kaynağı olduğunu ve her yıl trilyonlarca dolarlık ekonomik değer ürettiğini hatırlattı. Bu nedenle hayvan sağlığının korunmasının yalnızca üreticilerin değil, gıda arzının sürekliliği, kırsal kalkınma, uluslararası ticaret ve ekonomik istikrar açısından da kritik öneme sahip olduğu vurgulandı.

FAO Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Dairesi Direktörü ile Baş Veteriner Uzmanı Thanawat Tiensin, salgınların etkisinin yalnızca hayvanlarla sınırlı kalmadığını belirterek, tarımsal üretimden ticarete, turizmden ülkelerin ekonomik yapısına kadar birçok alanın bu süreçten olumsuz etkilendiğini ifade etti.

Yeni Salgın Riskleri Yakından İzleniyor

FAO, son dönemde ortaya çıkan yeni epidemiyolojik gelişmelerin de dikkatle takip edildiğini açıkladı. Özellikle ABD'de uzun yıllardır kontrol altında bulunan ve New World Screwworm adı verilen sineğin larvalarının neden olduğu miyaz vakalarının yeniden görülmeye başlamasının endişe verici olduğu belirtildi. Hastalığın Orta Amerika ülkeleri ve Meksika üzerinden yayılarak ABD'ye ulaştığı bildirildi.

Kuruluş ayrıca, Afrika kökenli SAT1 şap virüsü serotipinin tarihsel yayılım alanının dışına çıkmasının da uzmanlar tarafından yakından izlendiğini belirtti. Bu gelişmelerin, hayvan hastalıklarının sınırları ne kadar hızlı aşabildiğini ve küresel gıda üretimi ile ticaret üzerinde ne denli büyük riskler oluşturduğunu bir kez daha ortaya koyduğu ifade edildi.

Erken Uyarı ve Önleyici Mücadele Dönemi

Artan küresel riskler doğrultusunda FAO, üye ülkeler ve Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü (WOAH) iş birliğiyle Sınır Aşan Hayvan Hastalıkları Küresel Ortaklık Programı (GPP-TAD) üzerinde çalışmalarını sürdürüyor.

Uzun vadeli olarak planlanan programın; erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi, hastalıkların önlenmesi, ülkelerin hazırlık kapasitesinin artırılması ve salgınlara hızlı müdahale mekanizmalarının güçlendirilmesini hedeflediği belirtildi.

FAO Genel Direktör Yardımcısı Beth Bechdol ise hayvan sağlığı alt yapısına yapılacak yatırımların, salgın sonrasında gerçekleştirilecek müdahalelerden çok daha düşük maliyetli olduğuna dikkat çekerek, güçlü veterinerlik sistemlerinin gıda güvenliği ve sürdürülebilir ticaret açısından vazgeçilmez bir unsur olduğunu vurguladı.

FAO, yeni programla birlikte ülkelerin yalnızca salgınlara müdahale eden bir anlayıştan uzaklaşarak, riskleri önceden tespit eden, izleyen ve önleyen daha güçlü bir hayvan sağlığı sistemine geçmesini amaçlıyor. Kuruluşa göre bu dönüşüm, küresel gıda güvenliğinin korunması ve hayvancılık sektörünün geleceğinin güvence altına alınması açısından kritik önem taşıyor.

Bir Köy Neden Boşalır?

Bir Köy Nasıl Yeniden Canlanır?

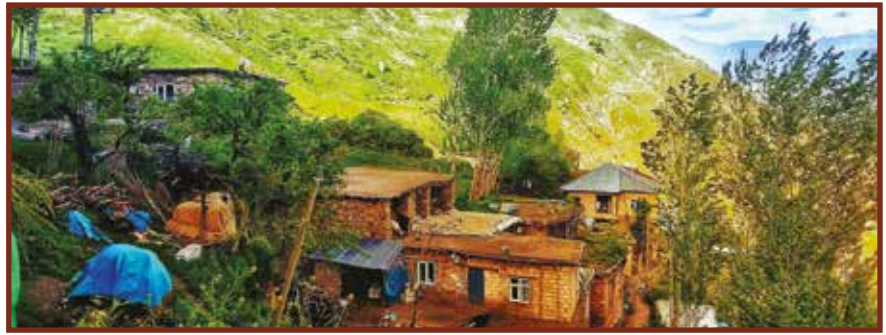
Bir zamanlar çocuk sesleriyle, ekin kokusuyla ve imece kültürüyle yaşayan pek çok köy, bugün sessiz sokakları ve kapalı evleriyle dikkat çekiyor. Türkiye’de son yarım yüzyılda yaşanan hızlı kentleşme, kırsal nüfusun önemli ölçüde azalmasına neden oldu. Gençlerin eğitim, iş ve daha iyi yaşam koşulları arayışıyla kentlere göç etmesi, birçok köyün nüfusunun yaşlanmasına ve üretim kapasitesinin düşmesine yol açtı. Peki bir köy neden boşalıyor ve yeniden canlanması mümkün mü?

Köylerin boşalmasının en önemli nedenlerinden biri ekonomik sebepler olarak öne çıkıyor. Tarımsal üretimde artan girdi maliyetleri, küçük aile işletmelerinin rekabet gücünü azaltırken, elde edilen gelirin geçim sağlamada yetersiz kalması kırsaldan göçü hızlandırıyor. Özellikle genç nüfus, düzenli gelir elde edebilmek amacıyla sanayi ve hizmet sektörünün yoğun olduğu şehirlere yöneliyor.

Göçün tek nedeni ekonomik zorluklar değil. Eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan sıkıntılar, ulaşım imkanlarının yetersizliği, sosyal ve kültürel faaliyetlerin sınırlı olması da kırsalda yaşamayı zorlaştırıyor. Üniversite eğitimi için kentlere giden gençlerin önemli bir bölümü mezuniyet sonrası köylerine geri dönmüyor. Böylece köylerde nüfus giderek yaşlanıyor, üretim bilgisi kuşaktan kuşağa aktarılamıyor ve tarımsal faaliyetler daralmaya başlıyor.

Bir köyün boşalması yalnızca nüfus kaybı anlamına gelmiyor. İşlenmeyen tarım arazileri, bakımsız kalan meralar, terk edilen evler ve unutulmaya yüz tutan kültürel değerler de bu sürecin önemli sonuçları arasında yer alıyor. Geleneksel üretim yöntemleri, yerel tohumlar, el sanatları ve yöresel mutfak kültürü de zamanla kaybolma riskiyle karşı karşıya kalıyor.

Ancak uzmanlara göre doğru politikalar ve yerel girişimlerle bu tablo tersine çevrilebiliyor. Son yıllarda bazı köylerde uygulanan kalkınma projeleri, yeniden canlanmanın mümkün

olduğunu gösteriyor. Modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, katma değerli tarımsal üretimin desteklenmesi, üretici kooperatiflerinin güçlendirilmesi ve kırsal kalkınma hibeleri, köy ekonomisine yeni bir hareket kazandırabiliyor.

Kırsal turizm de köylerin yeniden canlanmasında önemli rol oynuyor. Doğal yaşam deneyimi, yöresel mutfak, organik ürünler ve kültürel miras, şehir yaşamından uzaklaşmak isteyen ziyaretçilerin ilgisini çekiyor. Pansiyonculuk, agro turizm, kamp alanları ve yerel ürün satışları sayesinde köylerde yeni gelir kaynakları oluşabiliyor. Böylece yalnızca çiftçilik değil, hizmet sektörü de kırsalda gelişme fırsatı yakalıyor.

Dijital teknolojiler de kırsal yaşamın geleceğini değiştiren unsurlar arasında gösteriliyor. Hızlı internet altyapısının yaygınlaşmasıyla birlikte uzaktan çalışma imkanlarının artması, bazı kişilerin yeniden kırsalda yaşamayı tercih etmesini sağlıyor. E-ticaret sayesinde üreticiler ürünlerini yalnızca bulundukları bölgeye değil, Türkiye’nin dört bir yanına ulaştırabiliyor. Coğrafi işaretli ürün-

ler ve yerel markalar da köy ekonomisine önemli katkılar sunuyor.

Uzmanlar, köylerin yeniden canlanmasının yalnızca ekonomik desteklerle mümkün olmadığını vurguluyor. Eğitim, sağlık, ulaşım, iletişim altyapısı ve sosyal yaşamın güçlendirilmesi de kırsalda yaşam kalitesini artıran temel unsurlar arasında yer alıyor. Özellikle gençlerin ve kadınların üretime katılımını teşvik eden projeler, kırsal kalkınmanın sürdürülebilirliği açısından büyük önem taşıyor.

Bugün birçok ülke gibi Türkiye de kırsal alanların yeniden güçlendirilmesine yönelik farklı politikalar geliştiriyor. Çünkü güçlü bir kırsal yapı yalnızca tarımsal üretimin devamlılığı için değil, gıda arz güvenliği, doğal kaynakların korunması, kültürel mirasın yaşatılması ve bölgesel kalkınmanın dengeli şekilde sürdürülmesi açısından da kritik önem taşıyor. Bir köyün yeniden canlanması ise yalnızca yeni evlerin yapılmasıyla değil; üretimin, umudun, dayanışmanın ve yaşamın yeniden kök salmasıyla mümkün oluyor.

Tarımsal Arazilerde Çıkan Yangınlar Üretimi Nasıl Etkiliyor?

Son yıllarda Türkiye'nin birçok bölgesinde art arda yaşanan tarımsal arazi yangınları, yalnızca ekili alanları değil, gıda arzını, çiftçinin gelirini, kırsal ekonomiyi ve doğal dengeyi de tehdit eden önemli bir sorun haline geldi. Özellikle yaz aylarında yüksek sıcaklık, düşük nem, kuvvetli rüzgâr ve insan kaynaklı ihmallere nedeniyle çıkan yangınlar, binlerce dekarlık tarım arazisini kısa sürede kullanılamaz hale getiriyor. Bu durum, sadece o yılın hasadını değil, bazı ürünlerde gelecek yılların üretim kapasitesini de olumsuz etkiliyor.

İklim değişikliği yangın riskini artırıyor

Küresel iklim değişikliğinin etkileriyle birlikte sıcak hava dalgalarının daha sık ve daha uzun süreli yaşanması, tarımsal alanlarda yangın riskini önemli ölçüde artırıyor. Uzmanlar, uzun süre yağış almayan bölgelerde bitki örtüsünün kurumasının, en küçük bir kıvılcımın dahi geniş alanlara

yayılan yangınlara dönüşmesine neden olduğunu belirtiyor.

Özellikle hasat döneminde biçerdöverlerden çıkan kıvılcımlar, elektrik iletim hatlarındaki arızalar, anız yakılması, sigara izmaritleri ve yol kenarlarında dikkatsizce bırakılan yanıcı maddeler tarımsal yangınların başlıca nedenleri arasında yer alıyor. Kuvvetli rüzgâr ise yangının kontrol

altına alınmasını güçleştirerek alevlerin çok kısa sürede geniş alanlara ulaşmasına neden oluyor.

Üretici yalnızca ürününü değil, emeğini de kaybediyor

Yangınların en ağır yükünü çiftçiler taşıyor. Bir üretici aylar boyunca emek verdiği tarlasını birkaç saat içerisinde tamamen kaybedebiliyor. Hasadı yapılmamış buğday, arpa, ayçiçe-

ği, mısır, pamuk ve diğer tarla bitkileri yangınlarda kül olurken, üreticinin sezon boyunca yaptığı tohum, gübre, ilaç, sulama, mazot ve işçilik gibi tüm harcamalar da boşa gidiyor.

Bazı üreticiler tarım sigortası kapsamında zararlarının bir bölümünü karşılayabilse de sigortası bulunmayan çiftçiler için yangınlar ciddi ekonomik yıkımlara yol açıyor. Üretimden elde edilmesi planlanan gelir ortadan kalkarken, birçok üretici yeni sezon için gerekli sermayeyi oluşturmakta zorlanıyor.

Meyve bahçelerinde kayıpların etkisi yıllarca sürebiliyor

Yangınlardan sadece tarla bitkileri etkilenmiyor. Zeytinlikler, üzüm bağları, ceviz, badem ve meyve bahçelerinde meydana gelen yangınlar çok daha uzun vadeli sonuçlar doğuruyor.

Bir yıllık ürünlerde kayıp yalnızca o sezonu etkilerken, meyve ağaçlarının zarar görmesi halinde yeniden verimli üretime ulaşılması yıllar alabiliyor. Ağacın tamamen yanması durumunda sökülerek yeniden dikilmesi gerekiyor. Yeni fidanların ekonomik verime ulaşması ise ürün türüne göre 4 ila 10 yıl arasında değişebiliyor.

Bu süreçte üreticiler hem gelir kaybı yaşıyor hem de bahçelerini yeniden kurabilmek için önemli maliyetlerle karşı karşıya kalıyor.

Hayvancılık da olumsuz etkileniyor

Tarımsal alan yangınlarının etkileri yalnızca bitkisel üretimle sınırlı kalmıyor. Yangınlar mera alanlarını da tahrip ederek hayvancılığı doğru-

dan etkiliyor.

Meraların zarar görmesiyle birlikte hayvanların doğal otlaqları azalıyor. Bu durum üreticileri yem satın almaya yönlendirirken yem maliyetlerinin yükselmesine neden oluyor. Bazı yangınlarda ahırlar, samanlıklar ve yem depoları da zarar görüyor. Ayrıca küçükbaş ve büyükbaş hayvanların telef olması ya da dumandan etkilenmesi de önemli ekonomik kayıplara yol açıyor.

Arıcılık faaliyetleri de yangınlardan ciddi şekilde etkileniyor. Kovanların yanması, nektar kaynaklarının yok olması ve doğal bitki örtüsünün zarar görmesi bal üretiminde düşüşlere neden oluyor.

Gıda arzı ve fiyatlar üzerinde baskı oluşturuyor

Yangınlar üretimin azalmasına yol açtığında bunun etkisi yalnızca üreticiyle sınırlı kalmıyor. Ürün arzındaki azalma, özellikle bölgesel üretimde önemli paya sahip alanlarda fiyatların yükselmesine neden olabiliyor.

Sebze, meyve, tahıl ve yem bitkilerindeki üretim kayıpları hem tüketici fiyatlarını hem de hayvancılık sektöründeki maliyetleri etkileyebiliyor. Üretimin azalması bazı ürünlerde ithalat ihtiyacını da artırabiliyor.

Özellikle aynı dönemde kuraklık, don veya dolu gibi diğer doğal afetlerin de yaşanması, üretimdeki kaybı daha da büyütürken gıda güvenliği açısından risk oluşturabiliyor.

Toprak verimliliği zarar görüyor

Yangınların ardından en fazla zarar gören unsurlardan biri de toprak

oluyor. Yüksek sıcaklık nedeniyle toprağın organik madde miktarı azalırken, yüzeyde yaşayan faydalı mikro-organizmalar da büyük ölçüde zarar görüyor.

Toprağın biyolojik yapısının bozulması, su tutma kapasitesinin düşmesi ve erozyon riskinin artması uzun vadede verim kayıplarına neden olabiliyor. Özellikle eğimli arazilerde bitki örtüsünün yok olması, ilk yağışlarla birlikte toprağın taşınmasını hızlandırıyor.

Uzmanlara göre yangın sonrasında toprağın eski verimliliğine kavuşabilmesi için organik madde takviyesi, uygun toprak işleme yöntemleri ve doğru tarımsal rehabilitasyon uygulamaları büyük önem taşıyor.

Kırsal ekonomi de zarar görüyor

Tarımsal üretimde yaşanan kayıplar, kırsal ekonomiyi zincirleme şekilde etkiliyor. Hasadın yapılamaması nedeniyle tarım işçileri daha az istihdam edilirken, nakliyeciler, paketleme tesisleri, lisanslı depolar, tüccarlar ve tarıma bağlı birçok sektör de ekonomik kayıplarla karşılaşılıyor.

Özellikle tarımın temel geçim kaynağı olduğu bölgelerde yangınlar, yerel ekonominin yavaşlamasına ve kırsal nüfusun gelir seviyesinin düşmesine neden olabiliyor.

Önleyici tedbirler hayati önem taşıyor

Uzmanlar, yangınların büyük bölümünün alınacak basit önlemlerle önlenilebileceğine dikkat çekiyor. Hasat sırasında biçerdöverlerin düzenli bakımının yapılması, yangın söndürme tüpü bulundurulması, anız yakılmaması, enerji nakil hatlarının düzenli kontrol edilmesi ve tarla kenarlarındaki kuru otların temizlenmesi alınabilecek temel önlemler arasında yer alıyor.

Ayrıca üreticilerin yangın konusunda bilinçlendirilmesi, erken uyarı sistemlerinin yaygınlaştırılması, riskli dönemlerde denetimlerin artırılması ve tarım sigortalarının daha fazla üreticiye ulaştırılması olası zararların azaltılmasına katkı sağlayabilir.

Bereket Geldi, Dengeler Değişti!

Son yılların en yağışlı sezonunu yaşayan Türkiye’de kuraklık riski büyük ölçüde gerilerken, tarımsal üretim için elverişli koşullar oluştu. Bölgelere göre farklı etkiler yaratan yağışlar, bazı alanlarda rekor verim beklentisi oluşturunken, bazı bölgelerde ise fazla su nedeniyle yeni riskleri beraberinde getirdi.

Türkiye, uzun yıllardır konuşulan kuraklık endişesinin ardından 2026 su yılında (Ekim-Mayıs dönemi) son derece farklı bir tabloyla karşı karşıya kaldı. Meteorolojik veriler, ülke genelinde yağışların uzun yıllar ortalamasının yüzde 32,5 üzerine çıktığını ve son 66 yılın en yüksek seviyesine ulaştığını ortaya koydu. Tarım sezonunun ilk yarısını kapsayan bu dönemde elde edilen yağış miktarı, aynı zamanda son 38 yılın en yüksek su yılı yağışı olarak kayıtlara geçti.

Geçtiğimiz yılın kurak geçen döneminin ardından gelen bu yağışlı sezon, yalnızca su kaynaklarını değil,

tarımsal üretime ilişkin beklentileri de önemli ölçüde değiştirdi. Yağışların geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 75’in üzerinde artması, birçok bölgede kuraklık riskini ortadan kaldırırken, toprak nemini güçlendirdi, barajları doldurdu ve ürün gelişimine önemli katkı sağladı.

Ancak tablo yalnızca olumlu gelişmelerden ibaret değil. Bazı bölgelerde aşırı yağışlar nedeniyle su birikmeleri, mantari hastalıklar, besin elementi kayıpları ve lokal verim düşüşü riskleri de gündeme geldi. Uzmanlar, bu sezonun “kuraklık yılı” değil, doğru yönetilmesi gereken “yüksek yağış

yılı” olduğuna dikkat çekiyor.

Kuraklık Yerini Bereketli Bir Sezona Bıraktı

İklim değişikliğinin etkileri nedeniyle son yıllarda sık sık kuraklık senaryolarının konuşulduğu Türkiye’de, 2026 su yılı bu tabloyu tersine çevirdi. Ekim-Mayıs dönemini kapsayan su yılında ülke genelinde gerçekleşen yağışlar, uzun yıllar ortalamasının yüzde 32,5 üzerinde gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ise artış yüzde 75’i aştı.

Bu artış özellikle tarım sektörü açısından büyük önem taşıyor. Çünkü

tarımsal üretimin temel belirleyicilerinden biri olan toprak nemi önemli ölçüde yükselirken, sulama ihtiyacı azaldı ve bitki gelişimi için oldukça uygun bir ortam oluştu.

Yağışların düzenli seyretmesiyle birlikte bitkilerin gelişim döneminde ihtiyaç duyduğu su büyük ölçüde doğal yollarla karşılandı. Özellikle hububat üretim alanlarında güçlü bir gelişim süreci yaşandı.

Akdeniz ve Karadeniz Tarihi Yağışlar Aldı

Bu sezonun en dikkat çekici gelişmelerinden biri bölgesel yağış rekorları oldu.

Akdeniz Bölgesi'nde yağışlar normalin yüzde 45 üzerine çıkarken, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde artış yüzde 49 olarak gerçekleşti. Karadeniz Bölgesi ise uzun yılların en yüksek yağış değerlerinden birini yaşadı. İller bazında bakıldığında ise en fazla yağış metrekareye 1150,8 milimetre ile Rize'de ölçüldü. Bunun yanında Osmaniye, Antalya, İzmir ve Adana'da da uzun yılların en yüksek yağış seviyeleri görüldü. Yağışların ülke geneline dengeli şekilde yayılması, tarımsal üretimin büyük bölümünde olumlu sonuçlar doğurdu.

Sıcaklıklar da Üretimi Destekledi

Yağış kadar önemli olan bir diğer unsur ise sıcaklık değerleri oldu. Uzmanlar, sezon boyunca sıcaklıkların genel olarak mevsim normallerine yakın seyretmesinin, ani don olaylarının veya aşırı sıcak hava dalgalarının görülmemesinin bitki gelişimini olumlu etkilediğini belirtiyor. Böylece birçok bölgede üreticiler, hem yeterli yağış hem de uygun sıcaklık koşulları sayesinde oldukça dengeli bir üretim sezonu geçirdi. Bu durum özellikle hububat başta olmak üzere birçok tarla bitkisinde yüksek verim beklentisini beraberinde getirdi.

Toprak Nemi Güçlendi, Su Kaynakları Yenilendi

Yağışların en önemli etkilerinden biri su rezervlerinde görüldü.

Kış ve ilkbahar boyunca devam eden yağışlar sayesinde toprak nemi

önemli ölçüde arttı. Yer altı su kaynakları beslenirken, göletler ve barajlar da dolmaya başladı. Artan su rezervleri yalnızca bu yılın üretimi açısından değil, gelecek sulama sezonları bakımından da önemli avantaj oluşturuyor.

Kuraklık tehdidinin büyük ölçüde ortadan kalkması, özellikle sulama imkânlarının sınırlı olduğu üretim alanlarında üreticilere önemli bir güven sağladı.

Aşırı Yağış Yeni Riskleri de Beraberinde Getirdi

Yağışların fazla olması her zaman yalnızca olumlu sonuçlar doğurmuyor. Bazı bölgelerde yoğun yağışlar nedeniyle tarlalarda su birikimleri oluştu. Bunun sonucunda kök gelişiminde zayıflama, bitkilerde sararma, mantari hastalıkların yayılması ve besin maddelerinin yıkanmasına bağlı eksiklikler görüldü. Özellikle drenajı yetersiz alanlarda aşırı su, bitkilerin gelişimini olumsuz etkileyebildi. Uzmanlar, bu sezonun temel sorununun kuraklık değil, yer yer fazla su yönetimi olduğuna dikkat çekiyor.

Bölgelere Göre Tarımsal Görünüm

Marmara'da Hububat Güçlü Gelişiyor

Marmara Bölgesi'nde hububat üretiminde genel görünüm oldukça olumlu. Özellikle nisan ayında gerçekleşen yeterli yağışlar sayesinde

kuraklık riski oluşmadı. Bu nedenle buğday ve arpa başta olmak üzere hububat ürünlerinde gelişim planlandığı şekilde ilerliyor. Bitki gelişiminin sağlıklı seyretmesi, sezon sonunda yüksek verim beklentisini güçlendiriyor.

Ege'de Verim Yüksek, Ancak Su Fazlası Dikkat Çekiyor

Ege Bölgesi de yağışlardan olumlu etkilenen bölgeler arasında yer aldı. Genel üretim görünümü yüksek verim potansiyeline işaret etse de bazı alanlarda aşırı yağış nedeniyle su fazlalığı oluştu. Bu durum özellikle düşük kotlu tarım alanlarında kısmi verim kaybı riskini beraberinde getiriyor. Uzmanlar, drenaj çalışmalarının önem kazandığını vurguluyor.

Akdeniz'de Üretim Dengeli İlerliyor

Akdeniz Bölgesi, bu sezon en fazla yağış alan bölgelerden biri oldu. Normalin yüzde 45 üzerinde gerçekleşen yağışlar sayesinde hububat gelişimi ileri seviyeye ulaştı. Yeterli su varlığı, bitkilerin gelişimini desteklerken üreticiler açısından olumlu bir sezon yaşanmasına katkı sağladı.

İç Anadolu Yüksek Verim Beklentisiyle Öne Çıkıyor

Türkiye'nin tahıl ambarı olarak görülen İç Anadolu Bölgesi'nde de üretim süreci olumlu ilerliyor. Bitki gelişiminin homojen şekilde devam ettiği bölgede, yeterli yağış sayesinde güçlü bir kök gelişimi sağlandı. Uzmanlar, mevcut hava koşullarının devam etmesi halinde yüksek verim potansiyelinin korunacağını değerlendiriyor.

Karadeniz'de Fındık ve Çay Sezonu Hareketli

Karadeniz Bölgesi'nde fındık ve çay üretiminde aktif sezon devam ediyor. Yüksek yağışlar bitki gelişimini desteklerken bazı alanlarda mantari hastalıklara karşı koruyucu mücadele çalışmaları yürütülüyor. Genel tablo ise üretim açısından olumlu seyrediyor.

Doğu Anadolu'nda Kar Örtüsü Doğal Depo Görevi Görüyor

Doğu Anadolu Bölgesi'nde yüksek rakımlı alanların bir bölümünde kar örtüsü hâlâ etkisini sürdürüyor. Her ne kadar bu durum bitki gelişimini bir miktar geciktirse de kar örtüsü önemli bir avantaj sağlıyor.

Karların kontrollü şekilde erimesi, toprağın su ihtiyacını karşılıyor ve yaz aylarına yönelik doğal su rezervi oluşturuyor.

Güneydoğu Anadolu'nda Sorun Kuraklık Değil Fazla Su

Geçmiş yıllarda kuraklıkla gündeme gelen Güneydoğu Anadolu Bölgesi bu sezon farklı bir tablo yaşadı. Özellikle Adıyaman ve Mardin çevresinde aşırı yağışlara bağlı olarak su birikimleri görüldü. Bunun sonucunda bitkilerde sararma, mantari hastalıklar ve besin elementi eksiklikleri ortaya çıktı.

Barajlar Doldu, Gelecek İçin Güvence Oluşturdu

Yağışlardaki artışın en somut yansımalarından biri de baraj doluluk oranlarında görüldü. Nisan 2025'te yüzde 48,8 seviyesinde bulunan doluluk oranı, 2026'nın aynı döneminde yüzde 72,8'e yükseldi. Bu artış yalnızca içme suyu açısından değil, tarımsal sulama açısından da büyük önem taşıyor. Artan rezervler sayesinde yaz aylarında yaşanabilecek su stresi önemli ölçüde azalmış durumda.

Bereketli Bir Sezon, Ancak Kontrollü Yönetim Şart

2026 su yılı, Türkiye tarımı açısından uzun yıllar hatırlanacak sezonlardan biri olmaya aday görünüyor. Son 66 yılın en yüksek su yılı yağışlarının yaşanması, kuraklık riskinin büyük ölçüde ortadan kalkması, barajların dolması ve toprak neminin güçlenmesi üreticilere önemli avantajlar sağladı. Öte yandan aşırı yağışların neden olduğu lokal su baskınları, mantari hastalıklar ve drenaj problemleri, iklim koşullarının yalnızca yağış miktarıyla değil, doğru su yönetimiyle birlikte değerlendirilmesi gerektiğini de gösterdi. Mevcut meteorolojik görünüm, üretimin büyük bölümünde yüksek verim beklentisini desteklerken; uzmanlar, sezonun kalan bölümünde hastalık takibi, drenaj yönetimi ve doğru tarımsal uygulamaların sürdürülmesi halinde 2026'nın son yılların en başarılı üretim sezonlarından biri olarak kayıtlara geçebileceğini ifade ediyor.

Girdi Maliyetleri Üreticiyi Zorlamaya Devam Ediyor!

TZOB'un haziran ayı verilerine göre üretici ile market arasındaki en yüksek fiyat farkı yüzde 379,3 ile elmada görüldü. Markette en fazla zam çileğe gelirken, üreticide en yüksek artış kabakta yaşandı.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB), haziran ayına ilişkin üretici-market fiyatları ile tarımsal girdi maliyetlerini açıkladı. TZOB Genel Başkanı Şemsi Bayraktar tarafından paylaşılan verilere göre, üretici ile market arasındaki en yüksek fiyat farkı yüzde 379,3 ile elmada görüldü. Haziran ayında markette en fazla fiyat artışı çilekte yaşanırken, üreticide ise en yüksek artış kabakta kaydedildi.

TZOB'un haziran ayı değerlendirmesine göre, üretici ile market arasındaki fiyat farkı en yüksek yüzde 379,3 ile elmada gerçekleşti. Elmayı yüzde 284,2 ile havuç, yüzde 283,5 ile çilek, yüzde 251,3 ile yeşil fasulye ve yüzde 246,9 ile kiraz izledi.

Verilere göre üreticide 18 lira 75 kuruşa satılan elma markette 89 lira 87 kuruşa kadar çıktı. Havuç üreticide 22 lira 50 kuruşken markette 86 lira 45 kuruşa, çilek 43 liradan 164 lira 91 kuruşa, yeşil fasulye 46 lira 25 kuruştan 162 lira 45 kuruşa, kiraz ise 57 lira 50 kuruştan 199 lira 48 kuruşa satıldı. Böylece elma markette yaklaşık 4,8 kat, havuç ve çilek 3,8 kat, yeşil fasulye ise 3,5 kat daha yüksek fiyata tüketiciye ulaştı.

Markette 21 üründe fiyat arttı

Haziran ayında markette takip edilen 38 ürünün 21'inde fiyat artışı, 17'sinde ise fiyat düşüşü yaşandı.

Markette fiyatı en fazla artan ürün yüzde 81 ile çilek oldu. Çileği yüzde 52,2 ile havuç, yüzde 32,8 ile kabak, yüzde 32,5 ile kuru soğan ve yüzde 24,7 ile patates takip etti.

Aynı dönemde markette fiyatı en fazla düşen ürün ise yüzde 37,8 ile domates oldu. Domatesteki düşüşü yüzde 22,3 ile karpuz, yüzde 17,1 ile

nohut, yüzde 13,3 ile kuru üzüm ve yüzde 10,5 ile yumurta izledi.

Üreticide kabak zirvede, karpuz dipte

Haziran ayında üreticide takip edilen 30 ürünün 12'sinde fiyat artışı görüldürken, 9 üründe fiyat düşüşü yaşandı. Dokuz üründe ise fiyat değişmedi.

Üreticide en yüksek fiyat artışı yüzde 112,5 ile kabakta gerçekleşti. Kabağı yüzde 50 ile havuç, yüzde 47,4 ile patlıcan, yüzde 33,4 ile sivri biber ve yüzde 28,1 ile patates takip etti.

En fazla fiyat düşüşü ise yüzde 54,8 ile karpuzda kaydedildi. Karpuzu yüzde 43,3 ile domates, yüzde 30,4 ile limon, yüzde 25,4 ile yeşil fasulye ve yüzde 15,7 ile maydanoz izledi.

Fiyat değişimlerinde üretim ve arz etkili oldu

TZOB değerlendirmesinde, üretici fiyatlarındaki değişimde mevsim koşulları ile arz-talep dengesinin belirleyici olduğu vurgulandı.

Seralarda sezonun sonuna yaklaşılmaması nedeniyle kabak, patlıcan, sivri biber ve salatalıkta sökümünün başlaması arzı azaltırken fiyatların yükselmesine neden oldu.

Domateste ise Antalya, Mersin ve Balıkesir'in yayla bölgelerinde hasadın başlamasıyla birlikte arz arttı. Arzdaki yükseliş üretici fiyatlarının gerilemesini beraberinde getirdi.

Hasat miktarındaki artış karpuz fiyatlarını aşağı çekerken, limonda talebin azalması fiyatların düşmesine neden oldu. Yazlık patatesten ilkbahar yağışlarının ürünlerde oluşturduğu zarar nedeniyle arz azalırken fiyatlar yükseldi. Havuçta ise turizm sezonu ile birlikte artan talep fiyat artışında etkili oldu.

Girdi maliyetlerindeki artış sürüyor

TZOB'un derlediği verilere göre haziran ayında mayıs ayına kıyasla 20.20.0 kompoze gübresi yüzde 0,6, DAP gübresi ise yüzde 0,3 zlandı. Buna karşılık ÜRE gübresinde yüzde 9, amonyum sülfatta yüzde 4 ve amonyum nitrat gübresinde yüzde 2,4 oranında düşüş yaşandı.

Yıllık bazda ise amonyum sülfat gübresi yüzde 77,9, amonyum nitrat gübresi yüzde 72,4, 20.20.0 kompoze gübresi yüzde 46,1, DAP gübresi yüzde 39,5 ve ÜRE gübresi yüzde 12,2 oranında arttı.

Hayvancılıkta besi yemi fiyatı aylık yüzde 0,1, süt yemi ise yüzde 0,4 yükseldi. Son bir yılda besi yemindeki artış yüzde 30,9, süt yemindeki artış ise yüzde 29,2 oldu.

Elektrik fiyatları yıllık bazda yüzde 25,1, tarım ilacı fiyatları yüzde 27,8 arttı. Mazot fiyatı haziran ayında bir önceki aya göre yüzde 2,7 gerilerken, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 31,5 yükseldi.

TZOB Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, üretici ile market arasındaki fiyat farklarının azaltılması ve üretim maliyetlerinin düşürülmesine yönelik adımların, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği açısından önem taşıdığını vurguladı.

Hayvanların Kulak Küpeleri Neden Bu Kadar Önemli?

Hayvancılıkta hayvanların kulaklarında görülen numaralı küpeler, çoğu zaman yalnızca bir kimlik işareti olarak algılsa da aslında gıda güvenliğinden hastalık kontrolüne, hayvan refahından üretici desteklerine kadar pek çok alanda kritik bir görev üstleniyor. Her bir küpe, hayvanın doğumundan kesimine ya da yaşamının sonuna kadar tüm hareketlerinin kayıt altına alınmasını sağlayan benzersiz bir kimlik niteliği taşıyor.

Büyükbaş ve küçükbaş hayvanlara takılan kulak küpeleri, her hayvan için tek ve tekrar edilmeyen bir numara içeriyor. Bu numara sayesinde hayvanın doğum tarihi, cinsi, ırkı, sahibi, bulunduğu işletme, yapılan aşılar, hastalık geçmişi ve işletmeler arasındaki hareketleri resmi kayıt sistemlerinde takip edilebiliyor. Böylece hayvanın yaşam döngüsü boyunca oluşan tüm bilgiler tek bir kimlik altında toplanıyor.

Salgın hastalıklarla mücadelede kritik rol oynuyor

Kulak küpeleme sisteminin en önemli işlevlerinden biri, bulaşıcı hayvan hastalıklarının kontrol altına alınmasını sağlamak. Şap, bruselloz, tüberküloz, koyun-keçi vebası gibi hastalıkların görüldüğü durumlarda, enfekte hayvanların hangi işletmelerde bulunduğu ve hangi hayvanlarla temas ettiği kısa sürede tespit edilebiliyor. Böylece hastalığın yayılımı sınırlandırılırken, gerekli karantina ve aşılama çalışmaları da daha hızlı yürütülebiliyor.

Eğer hayvanların kimlik kayıtları bulunmazsa, hastalığın kaynağını belirlemek oldukça güçleşiyor. Bu durum hem üreticilerin ekonomik

kayıplarını artırıyor hem de ülke hayvancılığı açısından ciddi riskler oluşturuyor.

Gıda güvenliğinin temel taşlarından biri

Tüketicilerin sofralarına ulaşan et, süt ve süt ürünlerinin güvenilirliği de büyük ölçüde hayvan kayıt sistemine dayanıyor. Kulak küpesi sayesinde bir hayvandan elde edilen ürünlerin hangi işletmeden çıktığı, hangi veteriner sağlık kontrollerinden geçtiği ve hangi aşılama yapıldığı gerektiğinde geriye dönük olarak incelenebiliyor.

Özellikle gıda kaynaklı bir risk ortaya çıktığında, ürünün hangi hayvandan elde edildiğinin tespit edilmesi mümkün oluyor. Bu sistem, hem tüketici sağlığını koruyor hem de güvenilir gıda zincirinin sürdürülebilirliğine katkı sağlıyor.

Üreticiler için de büyük önem taşıyor

Kulak küpesi yalnızca kamu otoriteleri açısından değil, yetiştiriciler için de önemli avantajlar sağlıyor. Devlet tarafından verilen hayvancılık desteklerinden yararlanabilmek için hayvanların kayıt altına alınmış ve küpelenmiş olması gerekiyor. Des-

tekleme ödemeleri, hayvan sayıları ve işletme kayıtları bu sistem üzerinden doğrulanıyor.

Ayrıca hayvan alım satımlarında, sigorta işlemlerinde, nakil belgelerinde ve resmi veteriner kontrollerinde de kulak küpesi temel kimlik belgesi olarak kabul ediliyor. Küpesiz hayvanların sevki, satışı ve resmi işlemleri çoğu durumda gerçekleştirilemiyor.

İslah çalışmalarına katkı sağlıyor

Hayvan ıslahı ve verimlilik çalışmalarında da kulak küpelerinin önemli bir yeri bulunuyor. Süt verimi, canlı ağırlık artışı, doğurganlık performansı ve genetik özellikler gibi birçok veri, hayvanın kimlik

numarası üzerinden kayıt altına alınıyor. Bu bilgiler sayesinde daha verimli damızlık hayvanların seçilmesi ve sürülerin genetik kalitesinin artırılması mümkün oluyor. Uzun vadede bu kayıt sistemi, hem üretim maliyetlerinin düşürülmesine hem de hayvancılıkta verimliliğin artırılmasına katkı sunuyor.

Kayıtlı hayvancılık sürdürülebilirliğin anahtarı

Modern hayvancılıkta kayıt sistemi, yalnızca bürokratik bir zorunluluk değil; sürdürülebilir üretimin temel unsurlarından biri olarak görülüyor. Dijital kayıt sistemleriyle entegre çalışan kulak küpeleri sayesinde hayvan hareketleri anlık olarak izlenebiliyor, üretim planlaması daha sağlıklı yapılabiliyor ve olası krizlere daha hızlı müdahale edilebiliyor.

İlk Yudum, İlk Öğün, İlk Işık!

HABER/Feyzanur KAYA

Günümüz modern dünyasında sabahlar genellikle bir koşturmaca, alarmı erteleme savaşları ve aleracele içilen sert bir kahveyle başlar. Kendimizi enerjik hissetmek için sığındığımız bu popüler alışkanlıklar, aslında günün geri kalanındaki modumuzu, odaklanma becerimizi ve hatta ruh sağlığımızı sabote ediyor olabilir. Peki, biyolojimize ve ruhumuza gerçekten iyi gelecek bir sabahın formülü nedir? Bir dergi sayfası derinliğinde, güne doğru başlamanın bilimsel ve pratik rehberine gelin birlikte bakalım.

Biyolojik Saat ve Uyanma Vakti: Kaçta Kalkmalıyız?

Güne “gerçek anlamda güzel” başlamanın tek bir ideal saati yoktur; çünkü herkesin kronotipi (biyolojik saati) farklıdır. Ancak modern yaşamın ritmi ve hormonal dengemiz açısından en verimli zaman dilimi **06:00 ile 07:30** arasındır.

Bunun temel sebebi, vücudumuzun bizi uyandırmak için salgıladığı kortizol (stres ve uyanıklık hormonu) seviyesinin sabahın erken saatlerinde zirve yapmasıdır. Gün ışığıyla birlikte uyanmak, melatonin (uyku hormonu) üretimini baskılayarak serotonin (mutluluk hormonu) salgılanmasını tetikler. Önemli olan kaçta kalktığınız kadar, uykunun en hafif evresinde uyanmak ve her gün aynı saatte kalkarak sirkadiyen ritminizi korumaktır.

Büyük Kahve Yanılgısı: İlk Yudum Ne Zaman Olmalı?

Gözümüzü açar açmaz kahve makinesine koşmak, modern dünyanın en yaygın yanılgılarından biridir. Sabah uyandığımızda kortizol seviyemiz zaten en yüksek noktadadır. Vücut kendi kendini doğal olarak uyandırırken üzerine kafein yüklemek, kortizolü yapay olarak daha da yükseltir. Bu durum ilerleyen saatlerde ani enerji düşüşlerine, anksiyeteye ve çarpıntıya yol açar.

Doğru Alışkanlık: Güne kahveyle değil, oda sıcaklığında büyük bir bardak suyla başlanmalıdır. Gece boyu

susuz kalan bedeni hidre ettikten sonra, kahve için en ideal zaman kortizolün düşmeye başladığı, uyandıktan 1.5 ila 2 saat sonrasındır (yaklaşık 09:30 - 10:00 civarı).

İlk Öğün Ne Olmalı ve Ne Zaman Yenmeli?

“Kahvaltı günün en önemli öğünüdür” mottosu, ne yediğinize bağlı olarak geçerlidir. Uyandıktan sonraki 1 ila 2 saat içinde ilk öğünü yapmak, metabolizmayı canlandırmak için idealdir.

Güne poğaça, simit, şekerli mısır gevrekleri veya reçelli beyaz ekmekle başlamak, kan şekerini hızla fırlatır ve ardından hızla düşürür. Bu da saat 11:00 gibi gelen tatlı krizleri, uyku hali ve beyin sisi demektir.

İdeal İlk Öğün (Protein ve Sağlıklı Yağ Odaklı): Yumurta (haşlanmış veya zeytinyağında), avokado, çiğ kuruyemişler (ceviz, badem), bolca yeşillik ve az tuzlu bir parça peynir. Yulaf ezmesi tercih edilecekse içine mutlaka protein tozu, chia tohumu veya kuruyemiş eklenerek kan şekeri dengelenmelidir.

Kötü Beslenmenin Ruh Sağlığına ve Günlük Moda Etkisi

“Ne yersek oyuz” sözü, özellikle sabah saatlerinde kelimenin tam anlamıyla gerçektir. Bağırsaklarımız, mutluluk hormonu serotonin %90’ının üretildiği yerdir ve bu yüzden “ikinci beyin” olarak adlandırılır. Sabah yapılan kötü bir kahvaltı, gün boyu sürececek bir zihinsel dalgalanmanın fitilini ateşler.

Yüksek şekerli ve karbonhidratlı bir kahvaltının ardından düşen kan şekeri (hipoglisemi), vücut tarafından bir “acil durum” olarak algılanır. Beyin, sistemi korumak için daha fazla kortizol ve adrenalin salgılar. Bu da ortada hiçbir sebep yokken kendinizi gergin, huzursuz ve anksiyetik hissetmenize neden olur.

Yanlış beslenme beyindeki inflamasyonu artırır. Gün içinde işlerinize odaklanamaz, en ufak bir aksilikte öfke patlamaları yaşayabilirsiniz. Duygusal dalgalanmalarınızın sebebi karakteriniz değil, sabah yediğiniz o şekerli hamur işi olabilir.

Güne gerçek anlamda güzel başlamak, bedeninize ve zihninize bir saygı duruşudur. Yarın sabahtan itibaren şu basit adımları uygulamayı deneyebilirsiniz: Gün ışığıyla uyanın, ilk iş olarak su için, uyandıktan en az bir saat sonra protein ağırlıklı temiz bir kahvaltı yapın ve ilk kahvenizi ofise geçtikten sonraya saklayın. Bedeninizin ve ruh halinizin nasıl bir günde dönüştüğüne şaşıracaksınız.

Market Rafındaki Ürünün Son Kullanma Tarihi Nasıl Belirleniyor?

Süpermarkete gidip en arkadaki süt kutusuna uzanırken ya da bir paket bisküvinin arkasındaki tarihi kontrol ederken hiç düşündünüz mü: Bu tarihleri kim, neye göre belirliyor? O sihirli gün geldiğinde gıdaya tam olarak ne oluyor?

Bir ürünün raf ömrünü belirlemek, laboratuvar önlükleri, hassas testler ve karmaşık matematiksel modeller içeren ciddi bir bilimsel süreçtir. İşte paketli gıdaların üretim bandından mutfağımıza uzanan yolculuğunda o tarihlerin belirlenme hikayesi.

Temel Ayrım: TETT ile STT Arasındaki Fark

Sürece girmeden önce, ambalajların üzerindeki iki önemli kısaltmanın kodunu çözmemiz gerekiyor. Çünkü tarih belirleme testleri, bu iki kavramın amacına göre değişiklik gösterir.

Son Tüketim Tarihi (STT): Mikrobiyolojik açıdan kolayca bozulabilen ve bu nedenle insan sağlığı için kısa sürede tehlike oluşturabilecek gıdalarda (et, tavuk, balık, süt ürünleri) kullanılır. Bu tarih geçtikten sonra ürün kesinlikle tüketilmemelidir.

Tavsiye Edilen Tüketim Tarihi (TETT): Ürünün kalitesini, tadını, kokusunu ve dokusunu en iyi şekilde koruduğu dönemi gösterir (bakliyat, bisküvi, makarna). TETT geçse bile ürünün tadı biraz değişmiş olabilir ama sağlığa zararlı olmadığı sürece tüketilebilir.

Laboratuvardaki Büyük Sınav: Raf Ömrü Analizleri

Gıda üreticileri, bir ürünün ne kadar dayanacağını tahmin etmek için fal açmazlar. Ürün piyasaya çıkmadan önce laboratuvarlarda üç ana başlık altında test edilir:

Mikrobiyolojik Analizler

Gıdanın içinde zamanla üreyebilecek bakteri, küf ve mayalar incelenir. Ürün, belirli sıcaklıklarda günlerce bekletilir ve düzenli aralıklarla numuneler alınarak laboratuvarda sayım yapılır. Zararlı mikroorganizmaların yasal sınırı aştığı gün, o ürünün güvenli ömrünün bittiği gündür.

Kimyasal ve Fiziksel Analizler

Zamanla gıdanın içindeki yağlar oksitlenebilir (acılaşma), vitamin değerleri düşebilir veya nem dengesi bozulabilir. Örneğin; bir cips paketinin içindeki oksijen ve nem miktarı ölçülerek, cipsin ne zaman çıtırılığını kaybedeceği kimyasal olarak hesaplanır.

Duyusal Analizler

Bu aşamada devreye “gıda tadım uzmanları” girer. Eğitilmiş paneller tarafından yapılan bu testlerde, ürünün kokusu, rengi, tadı ve ağızda bıraktığı his zaman içinde incelenir. “Bu bisküvi hala yenilebilir ama eski kokusunu kaybetti” denilen nokta belirlenir.

Süreci Hızlandıran Teknoloji: Hızlandırılmış Raf Ömrü Testleri (ASLT)

Bir kurabiye'nin gerçek raf ömrü 1 yıl olabilir. Üreticinin ürünü piyasaya sürmek için 1 yıl boyunca laboratuvar-

da beklemesi ticari olarak imkansızdır. Bu noktada Hızlandırılmış Raf Ömrü Testleri (ASLT) devreye girer. Gıda, normalden çok daha yüksek sıcaklık, nem ve ışık maruziyeti sunan özel iklimlendirme kabinlerine konur. Kimyadaki Arrhenius Denklemi gibi bilimsel formüller kullanılarak, yüksek sıcaklıktaki bozulma hızı normal oda sıcaklığına oranlanır. Örneğin; 40 derecede 1 ayda bozulan bir ürünün, 20 derecede yaklaşık 4 ay dayanabileceği bu matematiksel modellerle hesaplanır.

“Güvenlik Marjı” ve Faktörlerin Hesaplanması

Laboratuvarından çıkan net sonuç diyelim ki 100 gün. Üretici paketin üzerine asla 100 gün yazmaz. Çünkü gerçek dünya, kontrollü laboratuvar ortamı gibi değildir. Lojistik kamyonunun kliması bozulabilir, market çalışanı ürünü güneşte unutabilir, tüketici ürünü sıcak bir arabada bekletebilir. Bu riskleri sübvans etmek için üreticiler bir “Güvenlik Marjı” uygularlar. Çıkan sonuç genellikle %10 ila %25 oranında kırpılır. 100 gün dayanan ürünün raf ömrü, pakete 75 veya 80 gün olarak basılır.

Özetle; Market rafında gördüğünüz o birkaç haneli tarih; kimyagerlerin, gıda mühendislerinin, matematiksel formüllerin ve tadım uzmanlarının ortak mesaisinin bir ürünüdür. Ambalajı açılmadığı ve üzerinde yazan saklama koşullarına (örn: Güneş ışığından koruyunuz, açıldıktan sonra buzdolabında saklayınız) uyulduğu sürece, o tarihler gıda güvenliğinizin en sadık koruyucusudur.

Tarladan Rafa

Karpuzun Ateşi Düştü mü?

Yaz aylarının vazgeçilmezi, sofraların serinletici başrol oyuncusu karpuzda hasat sezonu tüm hızıyla sürüyor. Türkiye'nin karpuz ambarları Adana ve Aydın'dan gelen yüksek rekolte haberleri yüzleri güldürürken; tarladan rafa uzanan fiyat köprüsü hem üreticiyi hem de tüketiciyi düşündürüyor. Peki, bu yaz ağzımızın tadı yerinde mi?

Üreticide «Tonaj» Sevinci: Rekolte Yüz Güldürüyor

Türkiye'nin karpuz ihtiyacının yaklaşık yüzde 25'ini tek başına karşılayan Adana Çukurova'da ve Ege'nin erkenci merkezi Aydın'da bu yıl hummalı bir mesai var. Kış aylarında yaşanan sel ve olumsuz hava şartları nedeniyle ekim süreçleri biraz gecikmiş ve hasat yaklaşık 10 gün sarkmış olsa da, ortaya çıkan kalite üreticiyi tatmin etmiş durumda.

Adana Tarım Platformu verilerine göre, kentte bu sezon yaklaşık 125 bin dekar alanda gerçekleştirilen üretimle 800 bin ton civarında bir rekolte bekleniyor. Aydın Kızılcaköy bölgesindeki üreticiler ise dönüm başına 9 tona varan yüksek bir verim yakaladıklarını belirtiyor. Meyve kalitesinin, şeker oranının ve aromanın yüksek olması, bu yıl tarladaki karpuzun "starburst" gibi raf ömrü uzun ve kaliteli çeşitlerden oluşması sektöre moral veriyor.

Tarlada Başka, Rafta Başka: Fiyat Makası Nasıl?

Hasat mevsiminin ilk günlerinde (Mayıs sonu) tarlada kilogramı 25 TL seviyelerinden açılan turfanda karpuz fiyatları, haziran ve temmuz aylarında ürünün bollaşmasıyla birlikte makul seviyelere geriledi. Güncel piyasa verilerine göre tarladaki durum ile zincir market rafları arasındaki denge şu şekilde şekilleniyor:

Üretici Ne Diyor?

Üreticiler, tarlada 14-15 TL bandında giden fiyatların mevcut yüksek maliyetler altında "fena olmadığını" dile getiriyor. Geçen yılki aşırı ekim nedeniyle yaşanan fiyat çöküşünün bu yıl olmaması çiftçiyi rahatlatmış durumda. Üreticiler, "Bu fiyatlar tarlada korunursa hem biz hem tüccar hem de tüketici sezonu mutlu kapattır" görüşünde birleşiyor.

Tüketicinin Bakış Açısı: "Dilimle" Almaya Devam mı?

Tarladaki 15 TL'lik fiyatın nakliye, işçilik, hal rüsumu ve kâr marjları

eklenerek market raflarında 30 TL'ye kadar çıkması tüketicinin cüzdanını zorlamaya devam ediyor. Ortalama 8-10 kilogram gelen tek bir karpuzun ev bütçesine maliyeti 250-300 TL'yi buluyor.

Bu durum, son yıllarda hayatımıza giren "dilimle karpuz" satış yöntemini bu yaz da rafların vazgeçilmezi haline getirdi. Büyükşehirlerde yaşayan tüketiciler, hem israfı önlemek hem de tek seferde yüksek meblağlar ödemek adına çeyrek ya da yarım dilimlenmiş, streç filmlere sarılı karpuzlara yöneliyor. Pazar tezgahlarında ve manavlarda ise "Seçmece bunlar, tadı yerinde" nidaları yükselse de tüketicinin önceliği "tadı kadar fiyatının da hafif olması".

2026 yazında karpuzda bolluk ve yüksek kalite hakim. Üretici yüksek tonaj sayesinde emeğinin karşılığını kısmen alabilirken, tüketici ise fiyat dengelenene kadar karpuzu dilim dilim sofrasına taşımaya devam edecek gibi görünüyor.

15 Temmuz

Milletimiz, birliğini ve dirliğini göstererek demokrasiye sahip çıktı.

Bu destanı yazan kahramanları

saygıyla anıyoruz.

Bekir KAYAN

Yönetim Kurulu Başkanı

Aksaray İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

15 Temmuz Dekomrasi ve Milli Birlik Günümüz kutlu olsun

Hasan ÇETİN
Yönetim Kurulu Başkanı

Balıkesir İli
Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

Tarım Kredileri ile ZİRAAT'İN DESTEĞİ BİZİMLE

Şimdi tarımsal üretimin içinde olmak isteyen çiftçiler Ziraat'e geliyor,
birbirinden avantajlı kredilerle aradığı desteği Ziraat'te buluyor.
Hem çiftçiler üretiyor hem ülke ekonomisi kalkınıyor.

Kadın Çiftçi
Kredisi

Genç Çiftçi
Kredisi

Altın Kovan
Kredisi

0850 220 00 00 | Müşteri İletişim Merkezi
www.ziraatbank.com.tr

Ziraat Bankası

 /ziraatbankasi